SPRAWOZDANIA

KOŁA C. K. KONSERWATORÓW I KORESPONDENTÓW GALICYI WSCHODNIEJ.

TEKA tom III. PAŹDZIERNIK 1902. Nr. 1.

SKŁAD KOŁA:

Przewodniczący: Dr. Ludwik Finkel, prof. Uniwersytetu.

Zastępca: Władysław Przybysławski, właściciel dóbr w Uniżu.

Sekretarz: Dr. Aleksander Czołowski, archiwaryusz m. Lwowa.

Skarbnik: Dr. Wojciech Kętrzyński, Dyrektor Bibl. Ossolińskich.

CZŁONKOWIE:

A) KONSERWATOROWIE.

Sekcya I. (zabytki archeologiczne).

1) Dr. Fryderek Papée, kustosz bibl. Uniwersyteckiej.

2) Władysław Przybysławski, jak wyżej.

3) Dr. Józef Siemiradzki, prof. Uniwersytetu.

Sekcya II. (pomniki historyczne).

1) Dr. Jan Bołoz Antoniewicz, prof. Uniwersytetu.

2) Dr. Aleksander Czołowski, jak wyżej.

3) Dr. Wojciech hr. Dzieduszycki, c. i k. tajny Radca, profesor Uniwersytetu, właściciel dóbr w Jezupolu.

4) Dr. Ludwik Finkel, jak wyżej.

5) Zygmunt Gorgolewski, radca ces., dyrektor c. k. szkoły przemysłowej.

6) Jan hr. Szeptycki, właściciel dóbr w Przyłbicach, członek c. k. Komisyi Centralnej we Wiedniu.

Sekcya III. (zabytki archiwalne).

1) Dr. Wojciech Kętrzyński, jak wyżej.

2) Dr. Aleksander Kolessa, profesor Uniwersytetu, (dla archiwów ruskich).

3) Ks. prałat Antoni Petruszewicz, kustosz kapituły gr. kat. metropolitalnej (dla archiwów ruskich).

B) KORESPONDENCI.

1) Ks. Dr. Józef Bilczewski, arcybiskup obrz. łać. we Lwowie.

2) Jerzy hr. Dunin Borkowski, właściciel dóbr.

3) Alfred von Chizzola c. k. pułkownik i komendant placu w Przemyślu.

4) Edgar Kovàts, radca ces., prof. Politechniki.

5) Dr. Witold Mora Korytowski, c. i k. tajny Radca, wiceprezydent c. i k. Dyrekcyi Skarbu.

6) Dr. Józef Korzeniowski, amanuent bibl. uniwersyteckiej.

7) Dr. Karol hr. z Brzezia Lanckoroński, c. i k. tajny radca, członek Izby panów.

8) Dr. Władysław Łoziński, właściciel dóbr.

9) Książę Andrzej Lubomirski, ordynat na Przeworsku.

10) Edward Pawłowicz, konserwator Muzeum w zakładzie im. Ossolińskich.

11. Dr. Tadeusz Wojciechowski, profesor Uniwersytetu.

Biuro Koła c. k. Konserwatorów i Korespondentów znajduje się we Lwowie, ulica Kościuszki Nr. 20. (w parterze), i jest otwarte codziennie od godziny 8—9 z rana i od 4—5 popołudniu.

Sekretarz biura: *Władysław Kozicki.*

SPRAWY BIEŻĄCE.

Sekcya I. (zabytki przedhistoryczne).

Balice i Moczerady: Przyjęto do wiadomości, że w miejscowościach tych rozkopano 19 mogił, w których znaleziono 64 przedmiotów o charakterze epoki przedhistorycznej (wczesnej

neolitycznej). Odkryto mianowicie: czary, urny kamienne, młotki i toporki; a nadto skielety ludzkie, głowami ku północy zwrócone, z płaskiemi czołami i olbrzymiemi szczękami; niektóre niezwykłej długości, bo sięgające do 2 m. 40 cm. i 2 m. 70 cm.; oraz znaczną ilość przedmiotów bronzowych. Wszystkie te wykopaliska przesłano w kilku pakach do Biura konserwatorskiego.

Dalsze poszukiwania postanowiono przedsiębrać w Rzadkowicach i w Siedliskach (*Kor. c. k. pułkownik Chizzola*).

Sekcya II. (pomniki historyczne).

Czortków: Uchwalono udzielić subwencyi w kwocie 200 K. na restauracyę baszty zamkowej, oraz wyrazić Drowi Karolowi Wągrowskiemu najgorętsze podziękowanie za jego dotychczasowe trudy, około konserwacyi zamku podjęte. Konserwatorowie, Radca Gorgolewski i Dr. Finkel, zbadali na miejscu d. 5. października b. r. stan obecny zamku czortkowskiego. Zgodzono się w zasadzie na projekt umieszczenia w trakcie frontowym zamku sal gimnastycznych „Sokoła" czortkowskiego, gdyby tenże zamek nabył, plany przebudowy przedłożył Kołu konserwatorów do zatwierdzenia i obowiązał się dbać o zachowanie także reszty murów zamkowych. Również postanowiono odnieść się do c. k. Namiesnictwa z zażaleniem na gospodarkę obecnych właścicieli zamku. (*Kons. Dr. Finkel*).

Drohobycz: Zatwierdzono plany restauracyi kościoła, sporządzone przez arch. p. Jelonka z zastrzeżeniem pewnych zmian. Nadto nie rozstrzygnięto jeszcze, jakim ma być szczyt nad presbiteryum, pozostawiając decyzyę ostateczną w tej sprawie właściwemu konserwatorowi z tem, że jeżeli po wiązaniu dachu okaże się, że ten szczyt renesansowy powstał w XVI. w., w takim razie winien być zatrzymany, jeżeliby zaś okazało się, że to jest późniejszy dodatek, winien być przerobiony według domniemanej, pierwotnej formy.

Postanowiono dalej: nie przychylić się do żądania proboszcza rzym. kat. w Drohobyczu, tyczącego się wybudowania babińca po stronie płd. kościoła, ponieważ przybudowa taka zepsułaby stylowy wygląd tej jego części. Plany restauracyi, jako bardzo starannie wykonane, uchwalono przechować.

Wreszcie postanowiono sporządzić kosztem Koła odlewy 4 zabytków pogańskich, wmurowanych w zewnętrzną ścianę kościoła, a w miarę funduszów przyczynić się do umiejętnego odrestaurowania grobowca Ramułtowej, pięknego pomnika architektury renesansowej. (*Kons. Radca Gorgolewski*).

Gródek: Przyjęto do wiadomości, że kościół parafialny w Gródku, zabytek z XVI. w., został już w myśl opinii Koła starannie odrestaurowany, i że konserwator sprzeciwił się zamierzonemu zburzeniu charakterystycznej murowanej dzwonnicy z XVIII. w. przy tymże kościele, a wystawieniu na jej miejscu nowej, wskutek czego stara dzwonnica została również zrestaurowaną. (*Kons. Dr. Czołowski.*)

Halicz: Magistratowi w Haliczu uchwalono wypłacić 600 K. za wykonanie robót restauracyjnych około szkarpów tamtejszego zamku, które — jak skonstatowano — wypadły bez zarzutu.

Przyjęto do wiadomości, że sprawa restauracyi starej cerkwi znajduje się w stadyum przygotowawczem. Zajął się nią ks. Metropolita i wraz z art. malarzem p. Makarewiczem i architektem p. Lewińskim był na miejscu, celem osądzenia, jaki kierunek ma przybrać zamierzona restauracya, poczem rozpisano konkurs, po którego rozstrzygnięciu plany zostaną Kołu przedłożone do zaopiniowania. (*W zastępstwie kons. hr. W. Dzieduszyckiego, kons. hr. Szeptycki.*)

Husiatyn. Sprawa restauracyi ratusza czy bazaru w Husiatynie, którą zbadali na miejscu kons. radca Gorgolewski i kons. Dr. Finkel dnia 6. października b. r., była przedmiotem wyczerpującej dyskusyi przedwstępnej Koła konserwatorów; ostateczne jednak jej rozstrzygnięcie będzie mogło nastąpić dopiero po przedłożeniu planu niwelacyjnego i zdjęć architektonicznych, które ma wykonać inżynier powiatowy w Husiatynie. W naradzie brał udział także zaproszony architekt p. Szultz.

Uchwalono zawiadomić o tem Prezesa Rady powiatowej husiatyńskiej hr. Adama Gołuchowskiego i Urząd gminny w Husiatynie.

Konserwatorowie radca Gorgolewski i Dr. Finkel zbadali też podczas swej bytności w Husiatynie tamtejszy kościół. Stan jego jest pod każdym względem krytyczny: ściana frontowa grozi zawaleniem, dach zacieka, podłoga kamienna przedstawia liczne braki i t. d. Zatwierdzony już przez Koło plan zalega dotychczas w Ministeryum Wyznań i Oświaty. (*Kons. Dr. Finkel*).

Lwów. Uchwalono wysłać pismo do Magistratu m. Lwowa w sprawie przyspieszenia restauracyi kościoła św. Mikołaja, ponie-

waż stan zupełnego upadku i zaniedbania, w jakim się ten kościół znajduje, uwłacza w najwyższym stopniu stolicy kraju. Niezależnie od restauracyi konieczną i dłużej już przewlekać się nie dającą sprawą, jest uratowanie od zupełnej ruiny frontu kościoła i sprawienie rur do odprowadzania wody deszczowej, rozsadzającej bezustannie mury, zwłaszcza od strony Uniwersytetu. Brak ich urąga wymaganiom nie już konserwacyi zabytków, ale najzwyklejszego porządku.

W sprawie zamierzonego przez OO. Bazylianów zakrycia absydy cerkwi św. Onufrego nową dobudowę uchwalono wysłać do Komitetu pismo tej treści, że Koło konserwatorów w zasadzie sprzeciwia się temu projektowi, chcąc jednak w jak największej mierze zadość uczynić życzeniom OO. Bazylianów, wstrzymuje się z ostatecznem rozstrzygnieniem aż do chwili odbicia tynku ze starej absydy, o dokonaniu czego należy bezzwłocznie uwiadomić Koło konserwatorów. (*Kons. Dr. Jan Bołoz Antoniewicz*).

Małnów: Z powodu pisma z oznajmieniem, że gmina, zubożała skutkiem pożaru, który ją zniszczył doszczętnie, nie może podołać obowiązkowi konserwacyi starej drewnianej cerkwi, z XVIII. w., nałożonemu na nią przez c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty, przy sposobności udzielenia subwencyi w kwocie 1.000 K. na budowę nowej cerkwi — uchwalono poprzeć we właściwym czasie petycyę Małnowa do Sejmu o zasiłek na cel powyższy. (*Kons. Dr. Czołowski*).

Olesko: W zamku odrestaurowano kosztem 2400 K. pokój z nyżą t. j. odnowiono strop, okna i ściany, na których uzupełniono ornamenta stiukowe; nadto sporządzono stylowe ramy do obrazów i odrzwia, oraz odnowiono kominek jako też rzeźby figuralne. Roboty restauracyjne prowadzi arch. p. Halicki, prace rzeźbiarskie wykonano pod kierownictwem art. rzeźbiarza p. Harasimowicza. Celem umożliwienia dalszej restauracyi wniesiono do Sejmu krajowego petycyę o zasiłek w kwocie 5000 K. (*Kons. Dr. Finkel*).

Presowce: (koło Zborowa w pow. Złoczowskim) Uchwalono wysłać art. fotografa p. Koehlera celem dokonania zdjęcia fotograficznego cerkwi drewnianej, która ma być rozebraną. (*Kons. Dr. Finkel*).

Rohatyn: Zatwierdzono plany restauracyi cerkwi Narodzenia N. Panny, wykonane przez arch. p. Mokłowskiego, a nadto uchwalono zgodzić się na podniesione ze strony zarządu cerkwi żądanie, aby znieść chór, znajdujący się nad wejściem głównem, oparty na dwóch kolumnach drewnianych, na kolor marmuru pomalowanych, a nowy chór umieścić na I. piętrze w miejscu uzyskanem przez wyjęcie części muru w ścianie wchodowej od strony wewnętrznej. (*Kons. Radca Gorgolewski*).

Siemianówka (obok Szczerca). Uznano malowidła dekoracyjne kościoła za zabytki godne zachowania i uchwalono we właściwym czasie poprzeć petycyę proboszcza ks. Logi do Sejmu o zasiłek na cel powyższy. (*Kons. Dr. Jan Bołoz Antoniewicz*).

Wulka Kunińska (pow. żółkiewski). Uchwalono wysłać architekta celem zbadania, czy stara cerkiew drewniana, która ma być rozebrana, nie zasługuje na zachowanie. (*Kons. Dr. Czołowski.*)

Żółkiew: Zgodzono się na poparcie we właściwym czasie petycyi kahału w Żółkwi, do Sejmu o subwencyę na restauracyę synagogi.

Przyjęto do wiadomości, że art. malarz p. Kühn ukończył restauracyę starożytnych portretów kościoła rzym. kat. w Żółkwi, a obecnie przystąpi do restauracyi 4 olbrzymich i cennych obrazów historycznych, przedstawiających bitwę pod Kłuszynem 1610 r. (malarz nieznany), pod Chocimem r. 1673., pod Wiedniem 1683 r. i pod parkanami 1683 r. (dzieła Kaestlera i Altomontego, malarzy nadwornych króla Jana III.). Obrazy te muszą być w powyższym celu zwinięte na wałek i do Lwowa przywiezione. Ponieważ zaś ani Koło konserwatorów ani p. Kühn nie rozporządzają lokalem dość obszernym, w którymby można restauracyę tak ogromnych płócien wykonać, przeto uchwalono wysłać do Prezydyum Magistratu we Lwowie pismo z prośbą o odstąpienie na ten cel jednej z większych sal „Pałacu sztuki“ na placu powystawowym. (*Kons. Dr. Czołowski*).

Sekcya III. (zabytki archiwalne).

Krystynopol: Uchwalono zarządzić odpis nekrologii dawnego klasztoru bazyliańskiego w Horodyszczu, obejmującej okres czasu od Kazimierza Jagielończyka do XVII. w., a znajdującej się obecnie w klasztorze bazyliańskim w Krystynopolu.

Również uchwalono zarządzić zdjęcie fotograficzne fragmentu pergaminowego z XII. w.,

znajdującego się w bibliotece tamtejszego klasztoru bazyliańskiego. Fragment ten zawiera cerkiewno-słowiański tekst ewangielii o wyraźnem zabarwieniu południowo-ruskiem. (*Kons. Dr. Kolessa*).

KOMUNIKATY.

Subwencya w kwocie 4.000 K., którą Sejm przeznaczył na restauracyę cerkwi w Rohatynie, wpłynęła i została złożona na książeczce Banku krajowego L. 18.504.

Wydział krajowy zawiadomił Koło pismem z dnia 7. października b. r. L. 62.497 że na rok 1903. wstawił do preliminarza budżetu krajowego wniosek na udzielenie kwoty 3.000 K. na restauracyę sal pamiątkowych w zamku Oleskim i nadmienił w uzasadnieniu, że potrzebny jest jeszcze, według przedłożonego kosztorysu, fundusz 5.000 K.

Z drukarni W. A. Szyjkowskiego, Lwów, ul. Kopernika l. 5.

znajdującego się w bibliotece tamtejszego klasztoru bazyliańskiego. Fragment ten zawiera cerkiewno-słowiański tekst ewangielii o wyraźnem zabarwieniu południowo-ruskiem. (*Kons. Dr. Kolessa*).

KOMUNIKATY.

Subwencya w kwocie 4.000 K., którą Sejm przeznaczył na restauracyę cerkwi w Rohatynie, wpłynęła i została złożona na książeczce Banku krajowego L. 18.504.

Wydział krajowy zawiadomił Koło pismem z dnia 7. października b. r. L. 62.497 że na rok 1903. wstawił do preliminarza budżetu krajowego wniosek na udzielenie kwoty 3.000 K. na restauracyę sal pamiątkowych w zamku Oleskim i nadmienił w uzasadnieniu, że potrzebny jest jeszcze, według przedłożonego kosztorysu, fundusz 5.000 K.

Z drukarni W. A. Szyjkowskiego, Lwów, ul. Kopernika l. 5.